

SELMECI ÚJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak.		Felelős szerkesztő	Kiadó és laptulajdonos:	Hirdetési díjak milliméter árszabás szerint.
Selmebányán:	Vidéken:	Wagner László dr.	Nádasy Ferenc	Nyilttér sora 40 fillér.
Egész évre 8K — f.	Egész évre 9K — f.	Selmebánya.	Zólyom.	Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
Félévre 4K — f.	Félévre 4K 50f.	Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca 2.	(Telefon szám. 11.)	
Negyedévre 2K — f.	Negyedévre 2K 30f.			

Megjelenik minden csütörtökön.

Főmunkatársak: **A főiskola hallgatói.**

Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk.

Ünnep előtt.

(—l.) Virágfüzerek, ünnepi lobogók között, zúgó fenyesek alján Selmebánya ünneplő népe előtt lehull a lepel vasárnap egy márvány tábláról. Hőst ünnepelni sereglük össze a nép. Egy korszak hőset, mely korszaknak kezdete a vágy és siker mámorával töltötte el a lelkeket. A vége kudarc és gyász lett.

Ugy kezdődött és úgy végződött, mint az emberi élet igen sok reménye és vágya. Mert folyton újjászülető vágyból, ábrándból, tervből, küzdelemből s azután kiábrándulásból és csalódásból áll az emberek és a nemzetek élete.

Jaj annak a nemzetnek, amelynek nincsenek többé vágyai, tervei s küzdelmei. Jaj, ezerszer jaj, ha ezeket a vágyakat a kiábrándulás és csalódás végleg kiölte.

Akkor már nincsen többé orvosság, nincsen segély. Akkor már csak a megsemmisülés következik.

Hányszor mutatkoztak már jelek a magyar nemzet életében, hogy itt a vég? Hányszor látszott úgy, mintha a nemzet feladott volna minden reményt, minden küzdelmet?

Ellenségei már a halálharangot is meghuzzták felette.

Nem úgy volt.

Csak szunnyadt a nemzet. Betegen feküdt. Irgalmatlan ellenségei összetörték, vérét vették. A lelkét nem tudták megölni soha. Mert ha csüggedt is a nemzet, de emlékezett! Emlékezett a hősökre, az elődökre.

Óh az emlékezés!

Ez tartja bennünk az erőt. Ez gyújt szent tüzre, visz feljűk a most már csak ábrándképekhez. A felbuzdulás megremegteti lelkünket. A lélek megtisztul, felemelkedik.

Ünnepünk lesz vasárnap. Emlékezni fogunk. Megjelenik az emlékezés anyaga s visz, ragad magával rég mult idők ködén keresztül. Elvezet egy házhoz, melynek félszáz év előtti lakója *Erdösi Imre*, a branyiszkói hős, s melyet emléktáblával jelölt meg a honfui kegyelet.

Szimbolum lesz ez a hideg kő. Jelképe az önzetlen és önfeláldozó hazaszeretetnek, amely jutalmat nem váró munkára, de életünk feláldozására is ösztönöz, ha a nemzet üdve és becsülete úgy kívánja.

Tekintsünk e márvány táblára áhi-

tattal. Szállja meg lelkünket a mult dicsőség csodálata. A kétkedőknek, anyagiásoknak, az elpubultaknak és elfásultaknak állítsuk oda a branyiszkói hőst mintaképül, aki kész volt életét odaadni hazája életéért, népe ügyéért, éretünk késő utódokért. Szálljon át az ő nagy lelke, akarateréje, bátorsága és önzetlensége a mi lelkünkbe s valósítsuk meg azt a nagy eszmét, amelyről ő és a többi hősök csak álmodtak, s amelyet életük feláldozásával megváltani hittek: a független és boldog Magyarországot.

Selmece népe ünnepelni fog vasárnap. Lehull a lepel egy márvány tábláról. Végig siklik rajta a napsugár, körüllebegi a tavaszi szél, mely ha elszáll a nyitrai temetőbe, megsimogatja egy sirhant selymes pázsitját és lesűgja a haló porhoz, hogy itt vagyunk most együtt, ahol újjászületsz e hideg kőben a jövődönök.

Nézz le égi dicsőségedből Erdösi Imre reánk és ihless meg bennünket. Találj tetszést a mi ünnepségünkben és álmodd meg ennek az országnak szobb jövőjét, függetlenségét, amelyért kész voltál hősi halált halni.

Wilde Oszkár mondásaiból.

Wilde Oszkár, a csodálatos, kalandos életű, meghasonlott lelkű angol író műveiből mostanában Európaszerte valóságos kultuszt csinálnak. Minden darabjában van egy-két alakja, — »Lady Windermere legyőzője«-ben lord Darlington, a »Jelentéktelen asszony«-ban mistress Allonby és lord Kingsworth, az »Eszményi férj«-ben pedig mistress Chiveley és lord Goring, — akik mindig szinte szédületesen elmés, metszően satirikus, de mindenképen gyönyörű dolgokat tudnak mondani. Ime mutatoba néhány ezekből a Wilde-mondásokból:

Ha valaki jónak akar látszani, akkor komolyan kell vennie az embereket; de ha rossznak mutatkozik, akkor őt veszik komolyan az emberek. És ezért igaz, hogy a jó ember hihetetlenül ostoba.

Az életet sokkal bonyolultabbnak tartom, semhogy azt merev szabályok szerint lehessen megítélni.

Valahányszor igazat ad valaki, mindig úgy érzem, hogy nincs igazam.

Ezen a világon csak kétféle tragédiát ismerek. Az egyik: ha az ember nem éri el azt, amit akar; a másik: ha eléri. Ez az utóbbi sokkal rosszabb és fájdalmasabb. Ez az igazi tragédia.

Cinikus az olyan ember, aki mindennek tudja az árát és semminek sem tudja az értékét.

Szentimentális az olyan ember, aki neveltséges módon mindenben értéket talál és semminek sem tudja a piaci árát.

Mindenki a maga baklövéseit nevezi tapasztalásnak.

A kötelesség az, amit másoktól megkívánunk, de jómagunk nem teszünk meg.

A rossz asszonyok kellemetlenkednek, a jó asszonyok meg untatnak. — Ez az egyetlen különbség közöttük.

Mennyi ideig tudnék szeretni egy asszonyt? aki nem szeret viszont? — Óh egész életemen át!

Az asszonyoknak van egy nagyon rossz tulajdonságuk: mindig azt kívánják, hogy megjavuljunk, de ha már erényesek vagyunk és ismét találkozunk velük, akkor már nem kellünk nekik.

A moralizáló férfi rendesen képmutató a moralizáló asszony kivétel nélkül esunya.

Aki hisz a nőknek, — a szerelemnek csak triviális oldalát ismeri; aki nem hisz nekik, — megismeri tragédiáit.

Miben különbözik a szeszély az örök szerelemtől? A szerelem egy kevéssel tovább tart.

A nő Szfinksz — titokzatosság nélkül.

A férfi bármily asszonnyal boldog lehet, — föltéve, ha nem szereti.

A férfi azért házasodik, mert fáradt; a nő azért, mert kíváncsi.

Rákóczi első szobra.

Magyarországnak egyik társadalmá, melynek multja néma, első hangja igen szabálytalan volt, szobrot emelt Rákóczi Ferencnek Zólyomban. A némaságnak, sőt az első hang szabálytalanságának magyarázata van.

A magyar mozdonyvezetők karáról van szó.

A mozdonyvezető a szelekkel versenyez, a tüzek lelkével tör előre s a szárnyak szabadságával száguld az ősök vérnyomai között. Az idegen nemzetek kerítésénél megáll, vége szabadságának. Itt eszébejut a nemzeti lét. Bizonyos komparáció megy végbe lelkében: megcsinálja a nemzeti büszkeség mérlegét önmaga és az idegen közt, s azzal a gondolattal tér onnan vissza, hogy az ő oldalán van a többlet. Ismeri a hazát, szereti népét s naponkint szolgálja.

Az ilyen analyzisű élet a szabadság gondolatával játszik. Tanulmányt ír róla a szívbe s megalapítja a szabadságszeretet élő könyvtárát. Ez így van. Minden mozdonyvezető érzi magában, hogy a szabadságszeretet nagy könyvtárából egy kötet az ő szívében van. És hogy így van, azt a mult szóval és tettel vallani alig engedte. Kemény pántokat vert e könyvtár ajtóira. A bürokratizmus minden szárazságával a *szolgálat* ketrecébe zárta a szabad embert. Ezért volt néma az a szabadságvágyban kiművelt társadalom. A hajdan politika kegyelmesura ránehezedett rendszerével s szabadságvágyát állandóan fojtás alatt tartotta. Csudálkozhatni-e, ha a néma torok gikszert fog, mikor kitör a hang a tüdőből? Nincs gyakorlata. Az a szabálytalan hang, az első láрма, amit ez a jóra való társadalom véghezvitt, csak rezonancia volt. Nem is az ő igazi hangja. Részvétel az egyetemes vasutas társadalom elégedetlenségének eldurvult kifejezésében.

Mikor az új nemzeti fellélegzés ideje megjött, ami fojtás alatt volt, felkelt, mint a nap. Nesztelenül, fényesen és éltetőn. Nem kellett robbannia, mert az új politika kegyelmes urává a felszabadulást jelentő név örököse lett. A szabadságos szárnyu élet fiainak ez kellett csak, hogy ők lehessenek azok, kik a magyar szabadság fejedelmi Mártirjának szerény, de első emléket emelnek. S ma konstatálhatjuk, hogy a szabadság világhátrahagyó ideáljának első szobra volt a mozdonyvezetők társadalmának első, saját hangja. Megható hang.

Az ünnep nagy volt. Hire a mozdonyvezetők készségről szól. Oly testületnek mondja őket, mely békében, háboruban a gőz hatalmasságával tör a magyar szabadság ellenségeire. Az első pillanatban, mikor a lepel lehullt a szoborról, olyan boldog hangulat ömlött el az ünneplők sokaságán, minőt a szent hamvakat hozó lokomotív vezetője érzett, mikor kattogó gépjével belerohant a magyar föld tárogatótól hangos levegőjébe.

A mozdonyvezetők orsz. szövetségének mintegy 500 tagja érkezett szombaton Zólyomba *Petheő* Tivadar elnök vezetése alatt. *Skrovina* Mátyás polgármester fogadta az érkezőket, kik hosszú kocsisorban mentek a városba, melynek utcái ünnepi köntöst öltöttek. Az nap este több száz teritékű bankett volt.

Vasárnap reggel zenés ébresztő és taracklövések hirdették a nagy nap kezdetét. Dél előtt a város mozgalmas képet mutatott. Egymásután érkeztek a küldöttségek, testületek és egyesületek a vármegyéből, valamint az egész felvidékről. Selmecebánya sz. kir. város, törvényhatóság képviselőiben *Altmann* Imre tanácsos vezetésével *Baán* Elemér, *Zólyomi* Imre, *Dobó* Sándor, *Nikl* János, *Murányi* Károly, *Greguss* Antal, *Baker* Lajos; a selmeci függetlenségi és 48-as

párt részéről *Hlavathy* József alelnök vezetésével *Goldfusz* Mihály, *Blaskovics* Gábor, *Wagner* József és *Wagner* László dr., ugysis mint a «*Selmeci Ujság*» képviselője; és a bányászati és erdészeti főiskola ifjúságának 14 tagu küldöttsége *Márkos* Béla köri elnök vezetésével vettek részt az ünnepélyen.

Reggel 9 órakor a r. kath. templomban ünnepi mise volt. Tíz órakor a mozdonyvezetők orsz. szövetsége diszgyűlést tartott a városháza nagytermében.

11 órakor érkezett meg a vonat, amellyel a képviselőház küldöttsége, *Rakovszky* István, a Ház alelnökének vezetésével s a kormány képviselőiben *Szücs* Andor miniszteri titkár jött meg.

12 órakor vette kezdetét a leleplezési ünnepély. A díszemlvényen a képviselőház alelnöke *Rakovszky* István, *Bolgár* Ferenc államtitkár, *Szücs* Andor miniszteri titkár, dr. *Petrogalli* Oszkár, *Varga* Károly és *Badinyi* Lajos orsz. képviselők, *Osztrólczy* Miklós dr. főispán, *Répassi* Mátyás dr. alispán és más notabilitások foglaltak helyet, ugyszintén a selmecebányai bányászati és erdészeti főiskola küldöttei is.

Görgey László miskolci máv. üzletvezető lelkes beszéde közben lehullott a lepel. Utána *Petheő* Tivadar szövetségi elnök átadta, *Skrovina* Mátyás polgármester pedig átvette a szobrot a város közönsége nevében megőrzés végett. Ezután a szobor megkoszoruzása következett. A képviselőház koszoruját *Rakovszky* István képviselőházi alelnök teette le. Az orsz. függetlenségi és 48-as párt koszoruját *Petrogalli* Oszkár képviselő. Selmecebánya törvényhatóság koszoruját *Altmann* Imre tanácsos, a főiskolai ifjúságét *Márkos* Béla elnök.

1 órakor a városi nagy szálló termében 500 teritékű diszebed volt.

Délután a társaság külön vonaton Szliácsra ment ki, ahol társas vacsora és táncmulatság zárta be a nagy napot.

A szép ünnep zártával lehetetlen nem konstatálnunk, hogy a kis város igazán kitett magáért az ünnep rendezésében. Mintha az országos ünnepek rendezése mindennapos foglalkozása lenne a város tanácsának, oly előkelően, nagy körültekintéssel töltötte be szerepét. Különösen *Spilka* Ferenc főjegyző vállait láttuk legterheltebbnek, ki a «*rebellis fejedelem*» dicsőítése körül szerzett érdemeiért ordót ugyan nem fog kapni, de birni fogja azt az ordót, mely az utolsó nagy fejedelmünk hű népének elismerésében rejlik.

Meg kell említenünk a sajtót is, melynek főképviseelője *Nádasy* Ferenc, kötséget és fáradságot nem kimélve, lapját méltó ünnepi köntösben jelentette meg, ezzel is hódolva és hódoltatva a nagy Fejedelem nevének.

A temetkezési egylet dolga.

A «Selmecebánya-Rónai-Általános Temetkezési és Segélyező-Egyesület» vagyongazdálkodásának megvizsgálása alkalmával a városi számvevőség a következő megjegyzéseket tette:

A szent és bűnös között a különbség csak annyi, hogy a szentnek van multja, a bűnösnek pedig van jövője.

Ha egy férfi szeretett egy nőt, mindent megtenne érte, — csak szeretni nem tudná.

Az önfeláldozást törvényileg meg kellene tiltani, mert megrontja azokat, akikért az ember feláldozza magát.

A nő legnagyobb tragédiája, hogy a szeretője mindig a multja, a férje mindig a jövője.

Az asszony szívéhez legközelebb áll a szabónő; hogy azután ki következik, azt még nem találta ki senki.

Az erkölcs a mi pózunk azokkal szemben, akiket nem szenvedhetünk.

A mai világban semmi sem tesz jobb hatást, mint egy jól alkalmazott banalitás.

A jó tanács, amit másoktól kapunk, csakis arra jó, hogy tovább adjuk — másoknak.

Hipermodernnek lenni a legveszedelmesebb dolgok egyike: az ember mindig ki van téve annak, hogy ósdi lesz.

A modern asszony mindent megért, csak a férjét nem.

A nőknek bámulatos ösztönük van. — Mindent fölfedeznek, kivéve azt, ami kézenfekvő.

Az élet sohasem igazságos és a legtöbb embernek azért jó, hogy nem igazságos.

Az istenek ha büntetni akarnak bennünket, teljesítik a kívánságainkat.

A nő az érzelmek körén belül él, az értelem egyenes vonalán a férfi halad.

A nőknél a legnagyobb kétségbeesés jele, ha kevés ruha és sok festék van rajtuk.

1. Az alapszabályokban megállapított 200 kor. temetkezési segély 1906. év végétől tulmagasnak bizonyul. Ezen temetési járulék az alaptőkéből igényel pótlást *s tovább fenn nem tartható!* Mindenesetre meg gondolást igényel a tagok nagy számához és szegénységükhöz mért temetkezési segély leszállítása s eszerint az egyesület *nagyobb megrázkódtatás nélkül és annak a jövőre való teljes biztosítása szempontjából* a vizsgálók hosszú és beható tárgyalás alapján és *a szerzett jogoknak minél csekélyebb megcsorbítása okából* ajánlja az egyesületnek, hogy a 80 koronát befizetett 2509 tag temetési segélyeként 120 koronát kapjon, a 120 koronát befizetni kötelezett tagok segélye 160 koronában állapítsák meg, a 160 koronát befizető tagok segélye 200 koronában hagyassák meg.

Ez röviden szólva annyit jelent, hogy a temetkezési segély a tagok legnagyobb részére nézve 120 és 160 koronára szállítassék le. Ezt jogásziisan jogfosztásnak nevezik.

Ajánlja továbbá a számvevőség, hogy azon tagoknál, kik a kötelezett és megállapított járulékot elhalálozásuk esetén még be nem fizették, a hiányzó rész a kijáró temetkezési segélyből feltétlenül levonassék.

Ez megint annyit jelent, hogy egy-két koronáért nem lehet 200 koronát kapni, mint eddig, hanem a hiányzó részt a jogutódoknak kell egészen befizetniök. Ez is jogfosztás.

Ajánlja a beszédési díjaknak 10%-ról 5%-ra való leszállítását. A jutalmak jelenlegi összegeinek jelentékeny csökkentését, végül pedig az 1906. évi zárszámadás szerint kimutatott 2988 kor. segélypénzeknek legfeljebb 500 koronára való kisebbitését.

Magyarul beszélve ezt úgy kell érteni, hogy a gazdálkodás felette rossz volt.

Nagyon csodálatos ugyan, hogy ezeket a számvevőség annak ellenére, hogy évenként tartott vizsgálatot, csak most vette észre, amikor mi a figyelmet a tarthatatlan állapotokra felhívtuk, mindazonáltal meg kell állapítanunk, hogy a vizsgálat állításainkat igazolja és ez nekünk a legnagyobb elégtételül szolgál. Ezért a számvevőségnek köszönetet mondunk.

A hivatalos vizsgálat megállapította még azt is, hogy a tagok között 29178 korona lett váltóköcsönként kiosztva. Azt azonban elfelejtette megvizsgálni, hogy a kimutatott vagyon ezen része mennyit ér. Azok, akik ismerik a közönség pénzügyi viszonyait, állítják, hogy ebből a pénzből nagyon sok behajthatatlan.

Nagyon érdekes az is, hogy hátralekos tagsági díjakban 2514 kor. 18 f. áll kint. Igazán kár volt ennek okait mélyebben nem vizsgálni.

Szép Gábor elnök a »Selmebányai Hirdőban« azt állítja, hogy ellenünk, a »Selmecei Ujság« ellen sajtó pert indított. Ha igaz ez az állítás, akkor ez igazolja a legjobban az egyesületnek a könnyelműségét, mert az kétségtelen, hogy ezzel újabb haszontalan kiadást csinál — a szegényebb néposztály filléreiből, mert amint a fentiekből látható a pert már el is vesztette. A per mindenesetre egyike lesz a legérdekesebbeknek és tanulságosabbaknak.

Az egyesület tagjait figyelmeztetjük, hogy ne hagyják magukat tévutra vezetetni, valamint arra is felhívjuk figyelmüket, hogy a mi tanácsunk mindenesetre elfogadhatóbb, mint a számvevőségé, mert a fennálló jogok teljes biztosítását teszi lehetővé azzal, hogy a feloszlás kimondása után az országos gazdasági munkás és cselédsegélyező pénztár veszi át a kezelést és a pénzt.

Ujból ajánljuk az indítvány megtételét és elfogadását.

D. A. J. Kr.

Budapest, 1907. évi május hava 18-án.

Selmebánya Tekintetes Előljáróságának Selmebányán.

A »Pesti Napló« napi lap mai számában olvastam, hogy a hős Erdős Imre táborilelkész ki velem együtt Gróf Gujon Rikhardt akkor ezredes dandár parancsnok dandárában a szabadságharcban szolgáltam és a Braniczkói ütközetben részt vett Emléktáblával ünnepélyesen jelölik meg azt a házat, melyben a hős Erdős Imre lakott: ehhez én tőlem 78 éves, 27 esztában 3-szor sebesült 285.000 pengő forint érő birtokomtól Heves megyében megfosztott és itt Pesten 35.000 pengő forintnyi árva pénzemet elkobzott 12 évi várfogságra elítélve volt szabadságharc tüzértisztjétől hazafias üdvözlémet a neves ünnepélyhez! Adja a Mindenható! hogy mindnyájt oly lelkes és benső hazaszeretett vezérelje mint a hős Erdős Imre volt — és én, mely hazafiságomnak szegénye vagyok és jelenleg is kiapadhatatlanul lakozik.

Szeressék a Hazát, mint gyermek édes anyját; de még százszor jobban, ne tudják érzésük határát!!

Az Ég áldja meg a Tekintetes Előljáróságot és az érdemes községet ezen hazafias megemlékezésükért! Istenünk vezérelje Önöket mindnyájt Hazaszeretettben, fogadják érette hazafias üdvözlétem tiszteletét, Szeretett Hazánkunk áldást és virulást a Tekintetes Előljáróságnak Üdv, szerencsét és jó egészséget kívánva, maradtam:

A Tekintetes Előljáróságnak tisztelő szolgáljuk

Borszéki *Weincziér József* s. k. 1848/49 honvédtüzérfőhadnagy ütegparancsnok II-od és III-ad érdemjeles az utolsó braniczkói hősök egyike.

VIII. kerület, Tavaszmező-utca 19. szám földszint 6.

(Mellékelve egy 5 águ koronával ékesített névjegy a fenti aláírásoknak egészen megfelelő szöveggel.)

A boríték címzése:

Selmebánya Tekintetes Előljáróságának Selmebányán.

Sürgős kézbesítés kéretik!!

(A 10 filléres postabélyeg budapesti keltező bélyeggel felülbélyegezve május 19-én. Hátralékos selmecei keltező bélyegzés május 20-áról és nemesi cimmeselvényekkel ékesített pecsétnyomó nyomása a használt a pecsétviaszon.)

H I R E K.

A branyiszkói kereszt.

A drága, nemzeti ereklyét, vagyis azt a keresztet, mellyel Erdős Imre piarista pap, gimnáziumi tanár 1849. február 5-én a történelemben páratlanul álló branyiszkói diadalra vezette a magyar honvédeket, — hosszas utánjárás, töméntelen levelezés, a legmagasabb pártfogás mellett sikerült a kassai ereklye muzeum igazgatóságának jósága folytán a selmecebányai Erdős emléktábla leleplezéséhez ide kölcsönözni.

Az egyszerű fenyődeszkából készült keresztet és a bádogra festett feszületen alig van valami látni való, és mégis, dacára ennek, az a kereszt a magyar nemzetnek 58 év óta pótolhatatlan nemzeti ereklyéje, melyet minden hazáját szerető honpolgár meghatottsággal érint, tisztel, szemlél. — A megilletődés csak fokozódik, ha látja rajta a gyilkos golyók nyomát, és a magyar haza szabadságának védelmében reá fröccsent legdrágább kincset, az embervért.

A kereszt 120x51 cm. hosszú, 5.2 cm. széles és 1.8 cm. vastag deszka-alap 52 cm. hosszú bádogra festett feszülettel. Muzeumi száma 2629.

Ez a kereszt most itt van városunk falai között. Emléktáblánkat megérintjük vele. Az emléktábla leleplezésénél az ünneplő közönségnek megmutatják s azon hazafias honpolgárok, akik a 48-as drága ereklyét közelebbről szemlélni, érinteni, tisztelni ohajtják, ezt 1907. június 9-én este 6 órakor a Nagyboldogasszony templomban megtehetik, ahol az közszemlére kitétetik, diszörség őrizete mellett.

— **Személyi hir.** Vadas Jenő m. kir. főerdőtanácsos wieni illetve budapesti útjáról visszaérkezett.

— **Az ág. ev. liceumban** tartandó szóbeli érettségi vizsgálatokon a kormányt *Mikler* Károly dr. eperjesi jogtanár fogja képviselni.

— **Tanulmányút.** Zemplén Géza dr.-t az erdészeti vegytan tanszékének adjunktusát a kormány három havi külföldi tanulmányútra küldte ki.

— **Kerületi tornaverseny Eperjesen.** Május 24. és 25-én 30 középiskolai tanintézet versenyzett az iskolai atletikában. Selmecebányáról az ág. ev. liceum vett részt 36 tanulóval a küzdelemben. Ifjaink a füleslabda versenyben veszítettek az eperjesiekkel szemben. — A fő- és minta versenyekben elég erősek voltak. — 30 intézet között az ötödik helyet vívták ki maguknak. — A mintacsapat oklevelet nyert, tagjai pedig bronzérmeket kaptak mindannyian. A súlydobásban és távolságugrásban kiténtek: Szopkó István, Czukrász Aladár, Ivicsics Pál, Chmelo János, Ferjencsik Pál, Kolpaszky János, Tóth József, Kindernay Tivadar. Egy tanuló átlagos dobása 9.18 m., ugrása 4.87 m. volt. — A mintacsapatban kiténtek: Ivicsics Pál, Kolpaszky János, Tóth József, Cservenák Sándor, Vuczofszky Lajos, Szécsi Ernő, Mika Antal és Kapsz János. Ivicsics

Pál VII. oszt. tanuló ezüstérmét nyert ugrásban, míg Pischl Gyula VI. oszt. tanuló bronzérmét a diszkosz-dobásban.

— **Zászlószentelés.** A hodrusbányai kath. nők az urnapi ünnepek keretében szép zászlószentelést tartottak. Zászlóanya Lindmayer Ilona urnő volt. Paulovits plébános igen szép beszédet mondott.

— **A gyermekbarát egyesület** tükéje javára kerti ünnepélyt rendez. — Az ünnepély védnöke Horváth Kálmán polgármester, társvédnökei a helybeli nőegyletek elnökei lesznek. Ügyvezető elnök Stuller Gyula dr. Társelnökökül a helybeli összes hatóságok, intézetek, egyesületek vezetőit, igazgatóit, illetve elnökeiket kéri fel. Az elnökség mellé 50 tagu választmányt választanak. Az ünnepély terve igen szép lesz. Érdekességek mozaikja lesz. Amit az élelmesség csak kitalálhat a jótékonyág mesterséges előidézésére, az mind látható lesz az ünnepélyen. Az biztos, hogy Selmecen még olyat nem láttak. A legszebb három hölgy díjat kap s ez a verseny egyike lesz a legizgatóbbaknak. Este tűzjáték, majd tánc reggelig. — Azt hisszük, hogy kevés lesz a hely, — a városi vigadó kertje, a remek ünnep közönségének a befogadására. Részünkről kívánjuk, hogy ugy legyen!

— **A kath. gimnázium tanulóifjúsága** június hó 9-én délelőtt fél 9 órakor a piarista társházban Erdősi Imrének a volt szobája előtt ünnepélyt rendez. Szózat és Hymnus elénekléséből, alkalmi versek szavalásából és ünnepi beszéd mondasából álló ügyes programm méltó ahhoz az ifjúsághoz, mely szíve szerint és köztetszésre cselekszik, mikor felkeresi a hős lakószobáját, azt a helyet, ahol a legbensőbb érintkezés lehetséges a nagy pap emlékével.

— **Tornavizsga.** F. hó 8-án, szombaton délután az ág. ev. lyceum ifjúságának tornavizsgálója lesz.

— **Nemzeti címer az iskolákon.** Ujévtől fogva új díszet kapnak a város népiskolái. A kormány ugyanis tizezer darab zománcozott nemzeti címert rendelt meg a múlt hónapban, hogy azokat a nem állami népiskolák között az iskola homlokzatára leendő kitétel végett kiossza. Ez az intézkedés a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló, szentesítendő új törvény 17. §-a értelmében történik. A címerekkel egy időben tizezer címeres nemzeti lobogót is osztanak ki a nem állami népiskolák között. Ebből is jut a selmeci iskoláknak. A címereket és lobogókat versenytárgyalás útján szerzik be, melynek feltételeit kiírnák, ha nálunk értelme volna.

— **Uj százkoronások.** A koronázás emlékünnepe emlékérmek jellegével bír, de éremrendszerünkbe mégis beilleszkedő új százkoronás arany értékmeket veretnek. Az új százkoronások nagysága körülbelül olyan lesz, mint a francia százfrankosé. Persze ezt mindnyájan ismerjük. Aki meg nem ismeri a francia százfrankost, az veszen magára, mert azt hisszük, a magyar száz koronás aranyat sem igen fogja tanulmányozhatni. Kár, hogy ilyen utólérhetetlen szerszámot készítenek a nagy nap emlékére, mert ha csak ez fog reá emlékeztetni, nagyon kevesen lesznek az emlékezők.

— **Vihnye Fördön** az előévad már megkezdődött. A rendezés utolsó befejező munkálatait a kertekben és sétányokon is a napokban befejezték. Balogh Laci kitűnő cigánybandája folyó hó 15-én már szintén kimegy állandó ottartózkodásra. Felvilágosításokat a fürdő igazgatóság ad és a szobák is ott rendelkezhetők meg előre.

— **Arlow Gusztáv lovag,** két hónapi jól sikerült vívókurzusát június hó 16-án befejezi. A főiskolai Athl. Club ez alkalommal vívóversenyt és akadémiát fog rendezni. Igen érdekes, erős küzdelemre van kilátás, mert hiszen a »hölgyek díját« erősen ambicionálják derék vívóink. Több tiszteletdíj is lesz, amit a vívók, illetve a Club némiképp úgy hálál meg, hogy verseny után táncal kedveskedik. Ugy e verseny, mint az azt követő tánc a Rovnyán lesz, a mostani megállapodás szerint jun. 16-án d. u. 4 órakor Belépő díj személyenként 1 kor. Családjegy 3 kor. Főisk. hallgatóknak és középiskolai tanulóknak 50 fill.

— **Olcsóbb lesz a cigarettadohány.** Az olcsó cigarettadohány több fajtájának az árát leszallítja a kincstár. A 34 filléres csomag 20 fillér lesz, a közkedvelt 14 filléres pedig 8 fillérré száll le. A 6 filléres pipadohány ára 4 fillér lesz. A »szorult idők« élvezeti cikkei új nevet kapnak, de hogy lesz-e ez olyan jóhangzásu, mint a régi »tizennégyes« és »hetes«, azt a fogyasztóközönségtől fogjuk meg tudni. A kincstár azt hiszi, hogy ezzel az intézkedéssel az óriási méreteket öltött bosnyák dohánycsempészetet lényegesen csökkenteni fogja. Igen, ha nem a tiltott volna a jobb!

— **Fegyvergyakorlat alól telmentett munkások.** A hadügyi vezetőség elrendelte az összes hadkiegészítő parancsnokságoknak, hogy a mezőgazdasági munkásokat, akiket fegyvergyakorlatra behívtak, a munka tartamára szabadságolják.

— **Isten nem ver bittal.** Az asszony a férjet, ki a férjéért annak idején megélvezte, diskrét uton megrendszabályozta. Most halljuk, hogy maga a pompás bioskóp is Salgótarjánban igazságszolgáltatást szenvedett. Ő is begyulladt, le is égett. A vonat lokomotívja szórta rá a tüzes szikrát. Sajnáljuk, hogy a tisztos polgári kereset eszköze ilyen szörnyű katasztrófa áldozata lett. Azt a ballépést, melyet itt Selmecen elkövetett, mégis jobb lett volna bittal expiálni.

— **Megjutalmazott iparos-tanoncok.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium f. évi május hóban 4154/1904 szám alatt kelt rendeletével az alsófoku iparos-tanonciskolák szorgalmas tanulóit jutalmazására 6000 koronát utalványozott. Ezen összegből a selmeci bányai városi tanonciskola részére 50 korona jutott. A jutalom f. hó 8-án a koronázási ünnep alkalmával délelőtt 11 órakor a városi elemi fiúiskolában ünnepség keretében lesz átadva az arra érdemes egyik tanulóknak. A felügyelő-bizottság elnöksége ez uton kéri a város tisztelt közönségét, hogy az átadásnál becses megjelenésével az iskolát megtisztelni sziveskedjék.

— **Krumpli hamisítás.** Hamis hajat, bort, vaját, paprikát, lisztet, tejfelt stb. stb. már hallottunk, ettünk is mindegyikből, volt dolgunk hamis kutyával, pénzzel, emberrel — de, óh te jó öreg krumpli — a te hamis-

ságodról még nem is álmodtunk. A termékenység zenitjén nálunk krumplit ad a föld, — s ime van hamisság, mely az anyaföld tehetségével dacbaáll. Új krumplit hamisít. Hogyan? Az öreg, összeaszott kisebbfajta krumplit néhány napra vízbeáztatja, mely a fölszivott víz folytán telt formát kap. Ezután a krumpligyárosok homokkal addig dörzsölik, amíg a régi bőr lehámlik és új, az új krumpliéhoz hasonló héj képződik rajta. Most a napon kissé megszáritják, zsákba töltik, közbe kis homokot szórnak és készen van az új krumpli. Ezt a módszert kellene az emberi nemre átvinni. Ha sikerülne, vajjon milyenek lennének a hamis kis lányok?

— **Szántói savanyuvíz** kutkezelősége Selmecbányán Goldberger Mór fűszerkereskedőnél Kossuth Lajos-lér 30 szám alatti állandó lerakatott létesített, hogy megszüntesse azon panaszokat, miszerint Selmecbányán az ott annyira kedvelt szántóvíz mindenkor kellő mennyiségben kapható nem volt. Nevezett cégnél állandóan rak-táron van kellő mennyiségű savanyuvíz, hol az friss töltésben mindenkor kapható tovább eladónak is az eddig fizetett áron. Miután a kútvezetőség személyes meggyőződést, szerzett arról, hogy Selmecbányán a szántóvíz helyett más ásványvíz hozatott forgalomba, ezúton kéri és figyelmezteti a tisztelt fogyasztó közönséget, hogy a szántói savanyuvíz, melynek soha semmi lerakódása nincs már kristály tisztaságáról is megismerheti. De különösen felhívjuk a figyelmet a dugó beégetésre, melyen a szántói savanyuvíz körirat olvasható! A legkitűnőbb óvszer járvány betegségek, kolera, tifusz, malária stb. ellen!!

— **A Budapesti Mezőgazdasági Múzeum** kiállítás június 9-én nyílik meg. A megnyitáson jelen lesz a király is. A kiállítás állandó jellegű lesz. Erdészeti Főiskolánk s a közp. Erdészeti kísérleti állomás is részt vesz ezen a kiállításon. A mostani pécsi kiállításon a Főiskola nem állított ki semmit, mint azt hiszik, csupán a dekoratív jellegű külföldi csemetéket szállította. A múzeum kiállításán erdészeti tárgyak, a hallgatók diagramjai, a tanárok kimutatása, az erdészeti s az egyes tanárok irodalmi működése, a különböző katedrák szimbolumai, preparátumok, térképek, táblázatok fotografiák stb. lesznek kiállítva. A közönség tájékoztatására Vadas Jenő m. kir. főerdőtanácsos megírta a főiskola történetét.

— **Emlék.** Az Erdősi tábla leleplezésének kedves emlékeül szolgál a branyiszközi hős arcképével és rövid életrajzával ellátott levelezőlap, melyet a hazafias ünneplőközönség figyelmébe ajánl a rendezőbizottság.

— **Rablás.** Daubner János, Tandler Gusztáv és Kartik Ignác csavargók a múlt csütörtökön rossgrundi tó mellett kirabol-ták Steiner János bankai bányamunkást, ellopták harmonikáját. A rendőrség pálinkázás közben csípte el a szép mákvirágot, mikor a harmonika ára már lecsuszott a garaton.

— **Mibe kerül egy asszony?** Egy angol, ki nemrég aranylakodalmát ülte, ez alkalommal kiszámította, hogy mennyibe került felesége félszázados házassága alatt. Az anglus előrelátó volt és nem nőült

könnyelműen, vagyis 6000 frt évi jövedelemmel rendelkezett már akkor, amikor az asszonyt nyakába vette. A számítás körülbelül megfelel a közepes jó módban élő házaspárok átlagos viszonyainak. Mr. Jónes költségvetését azzal az összeggel veti be, melyet mint udvarló és vőlegény virágokra és egyéb ajándékokra költött. Ide tartozik a jeggyűrű ára és azok a különös kiadások, melyeket ebben a boldog időben a maga személyének csinosítására fordított. Összesen 1200 frt. A háztartás minden évben 3000 forintba, ezt az angliusz egyszerűen megfelelő 1500 forint $\times 50 = 75.000$ forint. Toalettokra és fehérneműkre az asszony évenként átlag 600 frtot költött, a születésnap, karácsonyi és egyéb alkalmi ajándékok átlag 300 frtba kerültek és minthogy ritkán voltak betegek az orvos, patika évenként az asszony részéről nem került többre, mint átlag 15 frtba. Színházra, hangversenyekre a házaspárok minden évben átlag 360 forintot adtak ki, ennek a fele 180 frt, fürdőzésre 1200 frtot; a fele 600 frt. Összegezés: $600 + 300 + 15 + 180 + 600 = 1695 \times 50 = 84.750 + 75.000 = 159.750$ frt. A derék angliusz tehát kedves élete párja kikerítve körülbelül 160.000 forintba került, tehát igazán nem ok nélkül címezte egy levelei élén vagy egyéb alkalmakkor drága nőcském, vagy drága feleségem! Mr. Jónes különben úgy látszik, a gyöngéd férjek közül való, mert amikor megkérdezték tőle, hogy megért-e annyit az asszony, tapintatosan hallgatott.

IFJUSÁG.

Az „Erdélyi kör“ folyó hó 23-án rendezett közgyűlést tartott szép számú részvétellel. A megejtett tisztújítás eredményeként elnök egyhangulag ismét *Márkos Béla* lett. Főtítkárs: *Schilling* Béla; jegyző: *Pető János*; pénztáros *Monea Pál*; könyvtáros: *Olasz Bálint*. A közgyűlés elhatározta, hogy a kör június 7-én *puliszka estélyt tart*, melyen a városban lakó erdélyi polgárokat vendégül látja.

A Főiskolai segélyegylet hétfőn tartotta évi rendes közgyűlését *Bartha Béla* dr. főiskolai tanár, tanárelnök vezetésével. Az elnöki beszámoló részletesen ismertette az 1906/07 év üzleti eredményét. Eszerint a pénztári forgalom felülhaladta a 32.000 koronát. A segélyegylet vagyona elérte a 40.000 koronát. Vagyonszaporulat ez évben 1551 kor. 04 fill. Közel 3000 korona segélyt osztott ki az egyesület a főiskolai hallgatók között. A közgyűlés az eredményes működésért az elnöknek és a választmánynak köszönetet szavazott, s a felmentvényt megadta. Megállapították az 1907/08 évi költségelőirányzatot, s utána megejtették a tisztviselők választását. Elnöknek egyhangulag, nagy lelkesedéssel ismét *Bartha Béla* dr. főiskolai tanárt választotta meg az ifjuság. A választmány tagjai lettek *Alliquander Ödön* (33.) *Takács János* (24.) *Beina Ferenc* (uj. 18) és *Kiss Béla* (uj. 15.) továbbá *Márkos Béla*, aki mint kör elnök, hivatalból tagja a választmánynak.

KIS KOMÉDIÁK.

A kulissza.

A világ színpad. Amit látunk rajta az élet forgatagából, az a színjáték. Az életnek az a része pedig, amit nem látunk, az a kulisszák titka. Az életben mindaz kulissza, aminek titka van. Van erkölcsi s van fizikai kulissza. Amit belőlem az emberek látnak, az van a színen, az a játék.

Amit nem látnak, az a kulisszák mögött marad. Így kerül rokonságba a ruhám, a fizikai kulissza, a titoktartással, az erkölcsi kulisszával.

A hatást mindig a játék teszi. — Ha rossz a színi technika, rosszak a kulisszák, az illúzió kárát vallja. Ezért szokás izlésesen öltözködni. Az öltözködés az egyén színi technikája.

Milyen egy részeg ember például a kulisszák szempontjából?

A részeg-ember a józan számítás kulisszáján kívülre s titkai közprédára kerülnek. Noé nem ismervén a bor erejét, kelleténél többet ivott, már disztelennek látszott. Elvesztette maga elől azt a kulisszát, amelynek keretében szentéletűnek tünt fel. De aki ismeri a bor erejét, s a kelleténél többet iszik, az két kulisszát veszít el. Az egyik kulissza ivási hajlamát takarja, a másik, mely őt a disztelenség látszatától óvja.

Az öreg még a József kir. hercegnél töltött estről ismerte a bor erejét. A kelleténél mégis többet ivott. — Elvesztette mindkét kulisszáját. Disztelenné készült válni, mert elérte a legtermészetesebb obligáció teljesítési ideje. Kereste a mentőkulisszát. Azt a bizonyosat. Ez a kulissza a legpolgárabb diskreciót nyújtja, de e kis-szerű (polgári) diskreció kedvéért nem fásztja lovait a király. Ő is gyalog lépked utána.

Hiába kereste az öreg, nem találta. Pedig a számsor kezdete két példányban is ott fityegett a kulissza felett. Ha látta volna, négynek nézte volna a kettőt. Ezt már a bor ereje hozza magával. Elhagyta itélőképessége is s a pikkolót ítélte számárnak, aki pedig nem is segédkezett neki a bor határfokának kipróbálásánál. Talán nyakon is vágta ezt a kis élő lényt, aki a sötét folyosón egyedül élvezte, hogy ő méltósága mint szórja átkait a Bogyó-féle tekervényes világra.

Igy esett meg, hogy a legpolgárabb diskreciót nélkülöznie kellett az Öregnek. — Siettében arra a kulisszára bizta a titkát, mely csak a szem elől óv, más érzékszervekkel szemben nem titoktartó. — Ezt az árulkodó kulisszát emlegeti ma a krónika. Ki volt a szabója, nem tudni, de hogy ma már nevezetes furesaság, mely a mi politikai öregünket igen zsenirozza, azt mindenki tudja. Erre az előkelő pozícióju kulisszára büszkélkedik ma Selmec öreg tábor.

Helyreigazítás. A következő levelet vettük:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Becsés lapjuk mult havi 23-iki számú vezető cikkében melleleg megemlíti azt, hogy egyik lévai pénzüintézet Bátton fiókot

állított; becsés lapjuk ezen adatát mint téveset kerem corrigálni. A Bátvidéki takarékpénztár r. t. 100.000 K alaptőkével alakult mint önálló pénzüintézet s kivéven azon körülményt, hogy az egyik lévai nagyobb pénzüintézet is jegyzett részvényeiből, ezt különben még egy környékbeli pénzüintézet is megeselekedte, egyéb conexióban a lévai pénzüintézettel nincs. Az igazságnak tartozván ezen nyilatkozattal kérem soraim szives közlését.

Bát, 1907. június 2.

Tisztelettel

Dr. Sztankay Aba
ügyvezető-igazgató.

Szerkesztői üzenetek.

Malom története. Legközelebb jönni fog. **Jcz.** Csütörtökön utazunk, druszádnak küldj valamit. Nélkülöz bennünket.

Nyilttér. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon tisztelt hölgyek és urak, kik felejthetetlen édes anyánk elhalálása fölötti részvétüket kifejezni és őt utolsó útjára kikisérni szivesek voltak, fogadják ezért ez uton hálás köszönetünket.

Selmecbánya, 1907. évi május hó 28-án.

Vaitzik Ede és testvérei

*) E rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

HIRDETÉSEK.

Selmecbánya

és

Hont vármegye

közügyeinek
őszinte és bátor
szószólója

a

Selmeci Ujság.

Birtok eladás.

Ipolyvölgyén, (Hontban) vasutállomástól 20 perenyire fekvő, kb. 600 holdas birtok eladó. Bővebb értesítés kapható Gaál Ferentől Zólyom, esetleg Szokoly Károlytól Ipolyságon, akik levélbeli megkezesésre is készséggel válaszolnak.
808. 2—1.

A SELMECZI UJSÁG

egyedül

Özv. Till Dénesné

Dohány és szivar tözsdéjében kaphatók.

Uj találmány Tyukszemirtó.

Sztán János vasuti kocsirendező tyukszemirtót talált fel, mely őt magát sok évi szenvedéstől szabadította meg. Számosan tettek már próbát vele s nagyon sok barátja halás neki, amiért e szerrel kigyógyította.

A zsiradékkal naponta 2-szer kell bekenni a tyukszemet, vagy megkeményedett bőrt s azt 4 nap alatt gyökeresen kiirtja.

Egy kis doboz ára 60 fillér.

Megrendelhető, illetve kapható a feltalálónál:

Sztán Jánosnál Zólyom.

23

Papírt, írószereket, rajzeszközöket vásároljunk

Grohmann Gyula
kereskedésében
Selmecebányán.

Terjesszük a
Selmeczi Ujságot.

Nádosy Ferenc Zólyom.

Motorerőre berendezett könyvnyomda.

Könyvkötészet. Nyomtatvány-raktár. Ruggyanta-bélyegzők. Lapkiadóhivatal.

TELEFON 11.

MODERN GÉPEKSEL,

nagymennyiségű
BETŰANYAGGAL

◦ felszerelt motorerőre berendezett ◦

KÖNYVNYOMDÁM

minden e szakmába vágó munkát
gyorsan s pontosan szállít.

▽△▽

Vállalatom a kor színvonalán áll s a felvidék egyik elsőrangú könyv és műnyomó intézete.

△▽△

Munkáim izléses, pedáns kivitelére nagy gondot fordítok

774

VILÁGOSSÁG!

Runge hordozható, gázt önmaguk által előállító lámpái a legjobb és legtisztább

izzófényt árasztják. A szükséges gázt minden lámpa folyékony égőanyagból önmaga juttatja az égőhöz és **főlséges világitást szolgáltat.**

Lyra izzóégővel kor. 24'50
Falikar széles égővel „ 6'—
Viharégő „ 10'—

Viszonteladók kerestetnek!!

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Louis Runge, Berlin 12. O. Landbergerstrasse 9.

Raktár: Berger Ede kereskedőnél Zólyom

